

06.23 Circular Informativa

LES EMPRESES HAURAN DE DISPOSAR D'UN SISTEMA INTERN DE DENÚNCIES

El 21 de febrer de 2023 es va publicar en el BOE núm. 44, la Llei 2/2023 de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, que transposa al nostre dret intern la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2019 o "Directiva Whistleblowing o Whistleblower".

Aquesta llei entrarà en vigor el 13 de març de 2023.

La finalitat d'aquesta llei és doble:

- 1) Atorgar una protecció adequada davant les represàlies que puguin patir les persones físiques que informen sobre accions o omissions que puguin constituir vulneració del nostre ordenament jurídic, i
- 2) Enfortir la cultura de la informació per prevenir i detectar amenaces a l'interès públic regulant normes mínimes pels canals d'informació.

La llei s'aplicarà als informants que treballen en el sector privat o públic i que hagin obtingut informació sobre infraccions en un context laboral o professional:

- Empleats públics o treballadors per compte aliè;
- Autònoms;
- Accionistes, partícips i persones pertanyents a l'òrgan d'administració, direcció o supervisió d'una empresa, inclosos els membres no executius;
- Qualsevol persona que treballi per a o sota la supervisió i la direcció de contractistes, subcontractistes i proveïdors.

També s'aplicarà a:

- Informants que comuniquin o revelin públicament informació sobre infraccions obtinguda en el marc d'una relació laboral o estatutària ja finalitzada, voluntaris, becariis, treballadors en períodes de formació amb independència que percebin o no una remuneració, així com a aquells la relació laboral dels quals encara no hagi començat, en els casos en què la informació sobre infraccions hagi estat obtinguda durant el procés de selecció o de negociació pre-contractual;
- Representants legals de les persones treballadores en l'exercici de les seves funcions d'assessorament i suport a l'informant;
- Persones físiques que, en el marc de l'organització en la qual presti serveis l'informant, assisteixin al mateix en el procés;
- Persones físiques que estiguin relacionades amb l'informant i que puguin sofrir represàlies, com companys de treball o familiars de l'informant, i

- Persones jurídiques, per a les quals treballi o amb les quals mantingui qualsevol altre tipus de relació en un context laboral o en les quals ostenti una participació significativa.

La llei obliga les empreses privades i entitats públiques a disposar de canals interns d'informació en considerar que és preferible que la informació sobre pràctiques irregulars es coneguin per la pròpia organització per tal d'agilitzar la correcció o reparació de les mateixes.

El canal intern haurà de permetre realitzar comunicacions per escrit o verbalment a través de correu postal, mitjà electrònic, via telefònica, sistema de missatgeria de veu o reunió presencial.

La gestió del sistema intern d'informació podrà dur-se a terme per la pròpia entitat o mitjançant un tercer extern que haurà d'oferir garanties de respecte de la independència, la confidencialitat, la protecció de dades i el secret de les comunicacions. El tercer extern té la consideració d'encarregat del tractament a efectes de la LOPD.

L'òrgan d'administració (consell rector, patronat, consell d'administració, ...) de cada entitat ha de designar la persona física que serà el responsable del sistema.

Així mateix, s'exigeix la determinació de canals d'informació externs amb l'objectiu d'oferir als ciutadans una comunicació amb una Autoritat Pública especialitzada independent que la llei crea, l'Autoritat Independent de Protecció de l'Informant (AAI). Les comunitats autònomes podran crear les seves pròpies autoritats o organismes.

La persona denunciante de les presumptes irregularitats tindrà les següents facultats:

- El poder decidir si formula la comunicació de forma anònima o no i, en aquest segon cas, tindrà garantida la reserva de la seva identitat davant de tercer.
- Formular comunicació verbal o per escrit.
- Indicar un domicili, correu electrònic o lloc segur on rebre les comunicacions de l'Autoritat Independent de Protecció o renunciar a rebre-les.
- Comparèixer per pròpia iniciativa o quan sigui requerit, podent fer-ho assistit per advocat, inclús sol·licitar comparèixer per videoconferència o altres mitjans telemàtics segurs.
- Exercir els drets que li confereix la legislació de protecció de dades.
- Conèixer l'estat de la tramitació de la seva denúncia i el resultat de la investigació.

Tant els canals interns com externs que rebin les revelacions públiques no tindran les dades que permetin identificar l'informant, sinó que hauran de disposar de mesures tècniques i organitzatives adequades per preservar la identitat i garantir en tot moment la confidencialitat.

- Les entitats del sector privat, persones físiques o jurídiques, que tinguin contractades 50 o més persones treballadores.
- Les persones jurídiques del sector privat que entrin en l'àmbit d'aplicació dels actes de la UE en els termes que figuren a l'article 10.
- Els partits polítics, els sindicats, les organitzacions empresarials i les fundacions creades per uns i altres, sempre que rebin o gestionin fons públics.
- Les entitats que integren el sector públic en els termes que es regulen a l'article 13.
- Les entitats que, en principi, no estiguin obligades i acordin establir el seu propi sistema intern d'informació.

- Les entitats i empreses del sector privat que tinguin menys de 25 treballadors poden compartir entre si el sistema intern d'informació i els recursos destinats a la gestió i tramitació de les denúncies/comunicacions i, fins i tot, externalitzar la gestió.

Les administracions, organismes, empreses i altres entitats obligades disposaran d'un termini màxim de 3 mesos a comptar des de l'entrada en vigor de la Llei. Per a les entitats i empreses del sector privat amb 249 treballadors o menys, el termini previst s'estendrà fins al 1 de desembre de 2023.

La llei regula les infraccions (lleus, greus i molts greus), els terminis de prescripció i els criteris de graduació, així com les sancions que poden ser des de 1.001€ fins als 600.001€ i la seva prescripció.

En qualsevol cas, la implantació del sistema intern d'informació haurà de realitzar-se prèvia consulta amb la representació legal de les persones treballadores.

Barcelona, 1 de març de 2023.